

BOSHLANGICH TA'LIMDA TARBIYAVIY ISHLAR METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH

M.Sh.Norboyeva

*Alfraganus universiteti "Pedagogika va
psixologiya" kafedrası o'qituvchisi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada boshlang'ich ta'limda tashkil etiladigan tarbiyaviy ishlarning metodikasi haqida ma'lumot berilgan. Bundan tashqari, tarbiyaviy ishlarni takomillashtirishda qo'llaniladigan metod va pedagogik texnologiyalarning ahamiyati yoritib berilgan. Barcha qo'llanilgan va takomillashtirilgan texnologiyalarning samaradorlik ko'rsatkichi ijobiy natijalarni bergan.*

Kalit so'zlar: *Tarbiyaviy ishlarning konseptual asoslari, interfaol metodlar, innovatsion texnologiyalar, individual aloqalar, pedagogik kollektivlik malakasi, guruhli ishlar va munozaralar.*

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОЛОГИИ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В НАЧАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Норбоева М.Ш.

*Преподаватель кафедры «Педагогики и психологии»
Университета Альфраганус*

Аннотация: *В данной статье представлена информация о методике воспитательной работы, организованной в начальной школе. Кроме того, подчеркивается значимость метода и педагогических технологий, используемых в совершенствовании воспитательной работы. Показатель эффективности всех использованных и усовершенствованных технологий дал положительные результаты.*

Ключевые слова: *концептуальные основы воспитательной работы, интерактивные методы, инновационные технологии, индивидуальное общение, педагогическая коллективная компетентность, групповая работа и дискуссии.*

IMPROVING THE METHODOLOGY OF EDUCATIONAL WORK IN PRIMARY EDUCATION

M.Sh.Norboyeva

*Teacher of the Department of "Pedagogy and
Psychology" of Alfraganus University*

Annotation: *This article provides information about the methodology of educational work organized in primary education. In addition, the importance of methods and pedagogical technologies used in improving educational work is highlighted. The effectiveness of all used and improved technologies has yielded positive results.*

Keywords: *Conceptual foundations of educational work, interactive methods, innovative technologies, individual communication, pedagogical collective competence, group work and discussions.*

Boshlang'ich ta'limda tarbiyaviy ishlar metodikasini takomillashtirish – bu o‘quvchilarni nafaqat bilim bilan ta'minlash, balki ularning shaxsiy, ijtimoiy va axloqiy jihatlarini rivojlantirishni ham o‘z ichiga oladi. Ushbu jarayon, pedagogik tizimning samaradorligini oshirish va kelajakda jamiyatga foydali, ma'naviy yetuk insonlarni tarbiyalashni maqsad qiladi. Tarbiyaviy ishlarni takomillashtirishda metodikaning yangilanishi muhim ahamiyatga ega.

Quyidagi yondashuvlar boshlang'ich ta'limda tarbiyaviy ishlarni takomillashtirishga yordam beradi:

Tarbiyaviy ishlar o‘quv dasturi bilan yaxlitlashgan bo‘lishi kerak. Bunda o‘quvchilarni nafaqat intellektual, balki ijtimoiy va axloqiy jihatdan ham rivojlantirishga e'tibor qaratish zarur. O‘quv dasturlariga axloqiy, estetik va ijtimoiy qadriyatlar kiritilishi lozim.

O‘quvchilarda insonparvarlik, do‘stlik, vatanparvarlik va mas’uliyat kabi fazilatlarni tarbiyalashga yo‘naltirilgan maxsus mashg‘ulotlar olib borish kerak.

O‘quvchilarda mustaqil fikrlash va ijodkorlikni rivojlantirish uchun interfaol metodlardan foydalanish samarali bo‘ladi. Guruhli ishlash, rol o‘ynash o‘yinlari, munozaralar, problemali vazifalar, vaziyatlarni tahlil qilish kabi metodlar o‘quvchilarni faollashtiradi.

Zamonaviy texnologiyalar (masalan, ta'lim platformalari, o‘yinlarni pedagogik maqsadlarda qo‘llash) orqali tarbiyaviy ishlar samaradorligini oshiradi.

Tarbiyaviy ishlarning samaradorligini oshirish uchun o‘qituvchi o‘quvchilar bilan shaxsiy aloqalar o‘rnatishi muhim. Har bir o‘quvchining xususiyatlarini hisobga olib, ularga individual yondashuvni amalga oshirish lozim.

Pedagoglar o‘quvchilarning shaxsiy dunyosini tushunish, ularga qulay muhit yaratish orqali ijtimoiy moslashuvlarini takomillashtiradi.

Ota-onalar tarbiyaviy jarayonda muhim o‘rin tutadi. Shuning uchun, o‘qituvchilar va ota-onalar o‘rtasida doimiy muloqot va hamkorlik o‘rnatish, bolalar tarbiyasida birgalikda harakat qilish juda muhim.

Ota-onalar uchun seminarlar, treninglar tashkil qilish orqali tarbiyaviy ishlarning samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Tarbiyaviy jarayonni doimiy ravishda tahlil qilib borish, o‘qituvchilarga o‘z faoliyatlarini yangilash va takomillashtirish imkonini beradi.

Tarbiyaviy ishlarni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun o‘quvchilarda motivatsiya yaratish juda muhim. Ularga o‘z xatti-harakatlari uchun mas’uliyat hissini shakllantirish, yaxshi ishlar uchun rag‘batlantirish, muvaffaqiyatlarida qo‘llab-quvvatlash zarur.

Shaxsiy yutuqlarini tan olish, o‘quvchilarni rag‘batlantirish ularning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi va ijtimoiy jihatdan rivojlanishlariga yordam beradi.

Tarbiyaviy ishlar metodikasini takomillashtirishda o‘qituvchilarning o‘z bilim va ko‘nikmalarini muntazam ravishda oshirib borishlari muhim.

O‘qituvchilarni yangi pedagogik texnologiyalar, innovatsiyalar va metodikalar bilan tanishtirish, ularga doimiy malaka oshirish kurslari tashkil qilish kerak.

Boshlang‘ich ta’limda tarbiyaviy ishlarni samarali amalga oshirish uchun metodikalarning takomillashuvi, zamonaviy pedagogik yondashuvlarga asoslanishi va ijtimoiy sharoitlarni hisobga olgan holda amalga oshirilishi zarur. Bu jarayon ta’limning faqat intellektual emas, balki axloqiy va ijtimoiy rivojlanishini ham ta’minlaydi.

Tarbiyaviy ishlarni samarali amalga oshirish metodikasini takomillashtirish – bu ta’lim jarayonida o‘quvchilarni nafaqat bilim, balki ijtimoiy, axloqiy va shaxsiy jihatdan ham rivojlantirishga qaratilgan pedagogik yondashuvlarning yanada yaxshilanishi demakdir. Tarbiyaviy ishlarning samaradorligi, o‘quvchilarning ijtimoiy va axloqiy xulq-atvoriga bevosita ta’sir ko‘rsatishi, ularning jamiyatda muvaffaqiyatli va mas’uliyatli fuqarolar bo‘lib shakllanishiga yordam beradi.

Tarbiyaviy ishlarni samarali amalga oshirish metodikasini takomillashtirishning asosiy yo‘nalishlari quyidagilarni o‘z ichiga oladi: Tarbiyaviy ishlarni samarali amalga oshirishda birinchi o‘rinda uning maqsadi aniq belgilanishi lozim. Boshlang‘ich ta’limda tarbiya: O‘quvchilarning ijtimoiy faoliyatini rivojlantirish. Axloqiy fazilatlar, me’yorlar va qadriyatlarni shakllantirish. Shaxsiy va jamoa mas’uliyatini oshirishga qaratilgan bo‘lishi kerak. Tarbiyaviy ishlarning samaradorligini oshirish uchun uning qisqa, o‘rta va uzoq muddatli maqsadlari aniqlanib, unga erishish uchun aniq vazifalar qo‘yilishi zarur.

Tarbiyaviy ishlarni samarali tashkil etish uchun o‘qituvchi har bir o‘quvchining individual xususiyatlarini hisobga olishi kerak. Guruhli ishlar va munozaralar: O‘quvchilar o‘rtasida fikr almashish, bahs-munozaralar o‘tkazish, turli qarashlarni tushunishga yordam beradi. Rol o‘ynash o‘yinlari: O‘quvchilar turli vaziyatlarda rol o‘ynab, o‘zlarining axloqiy qarorlarini ishlab chiqadilar. Projekt ishlash: Ijtimoiy masalalar bo‘yicha o‘quvchilarni loyiha ishlashga jalb qilish, ular uchun mas’uliyatni oshiradi va birgalikda ishlashni o‘rgatadi. Simulatsiyalar: Turli vaziyatlarni modellashtirib, o‘quvchilarni real hayotdagi axloqiy dilemmalar bilan yuzma-yuz qilishga undaydi. Tarbiyaviy ishlar o‘quv jarayonining ajralmas qismi bo‘lishi kerak. O‘quv dasturlarini va tarbiyaviy ishlarni birlashtirishning asosiy yo‘llari: O‘quvchilarni o‘rgatish jarayonida axloqiy, estetik, ijtimoiy qadriyatlarni o‘z ichiga olgan darslarni tashkil etish. Tarbiyaviy mavzularni fan darslari bilan integratsiyalash: masalan, tarix, adabiyot, san’at va tabiiy fanlar orqali ijtimoiy mas’uliyat va jamiyatga nisbatan munosabatni shakllantirish. O‘quvchilarni jamiyatda faol ishtirok etishga, ekologik va madaniy qadriyatlarni hurmat qilishga, jamoa ishlari bilan shug‘ullanishga undovchi darslar tashkil etish.

Tarbiyaviy ishlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi uchun o‘quvchilarda ijobiy motivatsiya yaratish kerak. Bunga quyidagilar kiradi: Tan olish va rag‘batlantirish: O‘quvchilarning yaxshi xulq-atvorini, ijtimoiy faolligini va muvaffaqiyatlarini tan olish. Motivatsion tizimlar: O‘quvchilarni ijtimoiy mas’uliyatga undash uchun turli rag‘batlantirish tizimlarini yaratish (maqtovlar, diplomlar, sertifikatlar va boshqalar).

Pozitiv munosabat: O‘quvchilarga doimo ijobiy munosabatda bo‘lish, ularning sa’y-harakatlarini qadrlash. Tarbiyaviy ishlarning doimiy tahlili va baholash

Tarbiyaviy ishlarning samaradorligini doimiy ravishda tahlil qilish va baholash, o‘qituvchilarga o‘z faoliyatlarini takomillashtirish imkonini beradi. O‘quvchilarni tarbiyaviy jihatdan baholashda:

O‘quvchilarning xulq-atvorini kuzatish. Ijodiy ishlarda va guruhli faoliyatlarda o‘quvchilarning ishtirokini tahlil qilish. So‘rovnomalar va intervyular orqali o‘quvchilarning fikrlarini olish. O‘qituvchilarning malakasini oshirish.

Tarbiyaviy ishlarning samarali bo‘lishi uchun o‘qituvchilar ham o‘z malakalarini doimiy ravishda oshirib borishlari zarur. Bu: Pedagogik bilimlarni yangilash. Yangi metodikalar va texnologiyalarni o‘rganish. Psixologik yondashuvlarni o‘zlashtirish orqali o‘quvchilarga to‘g‘ri yondashuvni tanlash.

Tarbiyaviy ishlar metodikasini takomillashtirishda o‘qituvchilarning malakasi va pedagogik ishlanmalari asosiy omil bo‘lishi kerak.

Xulosa

Tarbiyaviy ishlarni samarali amalga oshirish metodikasini takomillashtirish, o‘quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga xizmat qiladi. O‘quvchilarda yuqori axloqiy qadriyatlar, jamoada ishlash va mas’uliyat hissi shakllantirilishi, ular nafaqat bilim, balki dunyoqarashi va ijtimoiy faoliyatga tayyor bo‘lishi zarur. Bu jarayonning muvaffaqiyatli bo‘lishi uchun zamonaviy metodlar, o‘qituvchilar va ota-onalar bilan hamkorlik, individual yondashuv va doimiy tahlil qilish muhim omillardir.

REFERENCES:

1. Turg’unov S.T. Boshqaruv jarayonida tarbiyaviy munosabatlar/ maktab va hayot jurnali 2006.20-23 betlar.
2. B. Normurodova. Matnazarova K. Rahmonqulova Tarbiyaviy ishlar metodikasi. O‘quv qo‘llanma. Toshkent, “Fan” 2008 y.
3. Axmadaliyev B.S. Farmonov O.N. tarbiyaviy ishlar metodikasi. O‘quv qo‘llanma. Toshkent- 2022y
4. Djurayeva S.N. Turdiyeva N.S. Baxronova A.I. Tarbiyaviy ishlar metodikasi. O‘quv qo‘llanma. 11-23 bet.
5. Ishmuxammedov R, Abduqodirov A, Pardayev A, Tarbiyada ishlatiladigan texnologiyalar (o‘quv qo‘llanma) – T 2010yil.
6. Mavlonova R., Rahmonqulova N., Normurodova B. Tarbiyaviy ishlar metodikasi. – T.: Tib-kitob, 2010 y.
7. www.pedagog.uz
8. edu.uz www.gov.uz www.ziynet.uz